

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

D
New

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२३

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (YC – 201 / YC-2011)

दिनांक : २४/०५/२०२३

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) अष्टांग योगातील बहिरंग योग लिहा.
 - २) दर्शनातील योग संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा
 - ३) अष्टांग योगातील यम संकल्पना सविस्तर लिहा.
 - ४) हठयोग व राजयोग म्हणजे काय ते सांगून यातील संबंध स्पष्ट करा.
 - ५) पातंजल योगसूत्रांचा उगम व इतिहास लिहून पतंजली मुनींबद्दल माहिती लिहा.
 - ६) नियम पालन केल्यावर काय फळ मिळते याची सूत्रे लिहून स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) दर्शनांचा परिचय लिहा.
 - २) प्राणायाम हे अष्टांग योगातील कितवे अंग आहे ते सांगून प्राणायाम संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) अनुबंध चतुष्टय ही संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - ४) योगमार्गात येणाऱ्या अडथळ्यांची फक्त नावे सांगा. हे अडथळे दूर करण्यासाठी पतंजली मुनींनी काय उपाय सांगितला आहे याचे वर्णन करा.
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) तत्वज्ञान व दर्शन यातील फरक
 - २) प्रत्याहार
 - ३) क्रियायोग
 - ४) ब्रह्मचर्य

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (YC – 201/ YC-2011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)

- 1) Write Bahiranga Yoga in Ashtanga Yoga.
- 2) Briefly explain the concept of yoga in philosophy
- 3) Write in detail the concept of Yama in Ashtanga Yoga.
- 4) Explain the relationship between Hatha Yoga and Raja Yoga.
- 5) Write information about Patanjali Muni by writing the origin and history of Patanjali Yoga Sutras.
- 6) Explain sutras for benefits we get after following Niyam.

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

- 1) Write an introduction to Darshan.
- 2) Explain the concept of Pranayama according to Ashtanga Yoga.
- 3) Briefly explain the concept of Anubandha Chatushtaya.
- 4) Just name the obstacles that come in the way of yoga. Describe the solution that Patanjali Muni has suggested to overcome these obstacles.

Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)

- 1) Difference Between Tatvdyan and Darshan
- 2) Pratyahara
- 3) Kriya Yoga
- 4) Brahmchary
